

OPHAVSRET & LICENSER

For multimediedesignere

Multimediedesigner – Dania Skive
Morten Kluw Wøldike Schmith
Skriftlig
9490 anslag

Jesper Meyer
06-11-2019

Indhold

Persondataloven.....	2
GDPR	2
Immaterielle rettigheder.....	2
Hvem ejer hvad og til hvad kan det bruges.....	3
Ophavsret.....	3
Hvad betyder det som ansat i virksomhed.....	4
Skal jeg spørge om lov?.....	4
Kan en idé beskyttes af ophavsretten?	5
Patent	5
Brugsmodellen.....	5
Patentprofylakse	5
Skal en ophavsret registreres?	5
Hvem har ophavsretten til et stykke software?	5
Ophavsret på sociale medier	5
Brugen er værker herfra.....	5
Linking til værker.....	6
Samtykke	6
Stilgende samtykke	6
Varemærkeloven	6
Hvad betyder denne for multimediedesigneren?	7
Etik	7
Domæne "warehousing"	7
Bibliografi	8

Ophavsret og licensaftaler

For multimediedesigneren

Persondataloven

Persondataloven omfatter akkvisition af persondata, og behandling af denne. Persondata omfatter alle former for data der vedrører en person private og professionelle/offentlige liv. (Advodan, 2019)

GDPR

GDPR betyder General Data Protection Regulation (GDPR, 2109), og det omhandler i grove træk beskyttelsen af persondata. Formålet med denne ordning er at fremme virksomheders beskyttelse af persondata. GDPR blev sat i kraft fra 25. maj 2018.

Udover at GDPR er en lovgivning, som skal overholdes, så er det særligt vigtigt at overholde denne. Det bygger både tillid og skaber tryghed for kunder og ansatte. Denne lovgivning omfatter alle virksomheder som regelmæssigt behandler persondata.

Gode trin at opfylde kan være:

- Vurdér om processer i virksomheden er optimale i forhold til GDPR
- Hvad, og hvordan skal det ændret
- Lav en risikovurdering
 - o Sandsynligheden for at miste persondata
 - o Konsekvensen af at miste persondata

Immaterielle rettigheder

Immaterielret, eller Intellektuel Ejendomsret er en fællesbetegnelse man bruger for retsbeskyttelsen af intellektuelle ejendele. Disse kan bl.a. være:

Kunst, billeder, litteratur, opfindelser, formgivning designs og forretningskendetegn

Beskyttelsen af intellektuelle ejendomme er lovbestemt. Hver slags frembringelse har sin egen lov. F.eks. gælder samme lov ikke for både billeder og litteratur. I forbindelse med disse nævnes eneretsloven ofte, da

disse har strukturelle fællestræk.

Som multimediedesigner kan med fordel sætte sig godt ind i disse love. Multimediedesignere vil ofte producere både billede, video, websites og forskellige designs af forskellige karakter – hertil er der også en hel sektion til domænenavne.

Når der er tale om brud på immaterielrettigheder, kommer loven om ophavsret også ind over. (Jura I/S, 2019)

Hvem ejer hvad og til hvad kan det bruges

Når det kommer til immaterielle rettigheder, er udgangspunktet, at den person der opfinder, frembringer eller skaber noget, ejer rettighederne. (Penta Advokaterne I/S, 2019)

Denne kan naturligvis være svær at afgøre for mange. Det kan dog pensles ud ret kort og præcist, hvordan det oftest er.

Den Intellektuelle Ejendomsret tilfalder ofte automatisk arbejdsgiveren, følger det af Lov om arbejdstageres opfindelser §5, såfremt:

- Opfindelsen falder inden for virksomhedens arbejdsområde
- Opfindelsen angår en konkret opgave stillet af arbejdsgiveren

Den ansatte kan i nogle tilfælde have krav på en rimelig godtgørelse, såfremt værdien af opfindelsen overstiger, hvad der med rimelighed kunne forventes af den ansatte.

Arbejdsgiveren kan derfor foretage særskilte aftaler eller reguleringer hertil, så der ikke opstår eventuelle gråzoner, hvor man kan være i tvivl om hvem der besidder den Intellektuelle Ejendomsret.

Ophavsret

Den danske ophavsret, også kendt som copyright, fungerer som et effektivt skjold mod tyveri af intellektuel ejendom. På samme måde, at det ikke er tilladt at stjæle fysiske varer som cykler og dæk, er digitale produkter også beskyttet af ophavsretten. Digitale produkter må heller ikke stjæles(kopieres) uden tilladelse fra ophavsretshaveren.

Ophavsretten kræver en vis form for originalitet. Det skal bl.a. være frembragt fra bunden og bære en tilstrækkelig originalitet.

Hvad betyder det som ansat i virksomhed

Ophavsretten i Danmark er bundet i ophavsretsloven, hvor især paragrafferne §1 om beskyttede virker, §66 om lyd, §67 om billeder og §70 om fotografier har interesse. Dette har særlig interesse for en multimediedesigner. (Jura I/S, 2019)

Dette er særligt interessant fra en multimediedesigners perspektiv. Som multimediedesigner skaber man mange visuelle kreationer. Dette kan være både tekster, men i særdeleshed også digitale produktioner i form af tekst, billede, lyd og video, sammensat til websites. Vi råder over ophavsretten på disse kreationer, også selvom vi ikke indsætter et copyright-symbol ©, på websitet.

Samtidig skal multimediedesigneren også overholde ophavsretten på andres kreationer, og dertil er det ikke tilladt at benytte et hvilket som helst billede vi finder på nettet, til vores eget arbejde.

At kopiere andres kreationer er ikke kun tyveri, men det forringer også websitets muligheder for at rangere højt på diverse søgemaskiner. På denne måde er det direkte skadeligt for én selv. Opdager man at kreationer, som man har ophavsret over, er blevet kopieret har man ret til erstatning og vederlag herfor.

Er man freelancer, gælder det stik modsatte i forhold til hvis man er fastansat. Her er udgangspunktet at freelanceren beholder retten til deres kreationer. Af samme grund kan man ikke som virksomhed videresælge fotografier, der er købt af en freelancer. Her er en rettighedsoverførsel nødvendigt, som desuden er ganske normal procedure ved freelance arbejde. For at undgå misforståelse skal en skriftlig aftale på plads.

Skal jeg spørge om lov?

Det er vigtigt, at man spørger om lov, hvis man søger at benytte værker som man ikke selv har ophavsrettigheden over. Hertil kan der udarbejdes en royaltyaftale / licensaftale. Begge begreber giver andre retten til at benytte ens sikrede værker.

Det kan ikke anbefales at give andre ubegrænset adgang til ens rettigheder. Det er vigtigt at denne aftale er meget tydeligt formuleret, så der ikke opstår smuthuller. I en succesfuld royaltyaftale er det penslet helt

ud, hvad du må bruge, hvordan, hvornår, og hvor tit. Den største fælde når man udarbejder i sådan aftale, er formuleringen. (Jura I/S, 2019)

Kan en idé beskyttes af ophavsretten?

Har man fået en god idé er der flere måder hvorpå denne idé kan beskyttes.

Patent

En af disse metoder er et patent. Et patent er en udmærket idé, hvor man får eneret til opfindelsen – til gengæld offentliggøres opfindelsen. Der er dog én betingelse for at få patent, opfindelsen være noget nyt, som ikke allerede ligger i tilgængelig form. Har man patent på en opfindelse, er eneretten tidsbegrænset i 20 år.

Brugsmodellen

En anden mulighed er brugsmodellen, denne er i grove træk det samme som et patent, men enerettens tidsbegrænsning er her 10 år, i stedet for de ellers 20 år som patentmodellen tilbyder.

Patentprofylakse

Den tredje og sidste mulighed er patentprofylakse. Her tager opfinderens ikke patent, men offentliggøre i stedet opfindelsen. Dette forhindrer andre virksomheder i at tage patent på opfindelsen.

Skal en ophavsret registreres?

Som udgangspunkt skal man ikke registrere sine kreationer, eller værker. I erhvervsrelaterede situationer skal man derimod registrere sit varemærke for at forhindre konkurrenter i at kopiere og misbruge det.

(Jura I/S, 2019)

Hvem har ophavsretten til et stykke software?

Ophavsretten til software fungerer på samme måde som litterære værker. Det giver ophavsretshaveren eneretten at råde over programmet som de ønsker.

Typisk er der tale om licensaftaler, når det kommer til distributionen af software. Ligesom litteratur gælder ophavsretten i 70 år efter ophavsretshaverens død. (LegalHero, 2019)

Ophavsret på sociale medier

Brugen af værker herfra

Når man ligger billeder og video op på sociale medier skal man stadig være opmærksom på om ens billeder og video bliver kopieret og misbrugt af andre.

Det er dog værd at notere at når man opretter en profil på f.eks. facebook, twitter eller linkedin, så accepterer man licensforholdene, som gør at disse sider frit må benytte det du ligger op på nettet. (Kulturministeriet, 2019)

Linking til værker

Linking til ophavsretsbeskyttet materialer på nettet er ok, så længe man har samtykke af ophavsretshaveren. Det er ikke i orden at dele musik og video, som andre har ophavsretten til, på sit eget website. (Kulturministeriet, 2019)

Samtykke

Når man benytter sider som f.eks. youtube, samtykker man automatisk til at andre må dele sit materiale, hvis det er gennem youtube's embed-funktion. (Journalist Forbundet, 2019)

Stiltiende samtykke

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring behandler sager ved stiltiende samtykke. Det betyder, at tilskadekomne ikke skal skrive under på, at vi må behandle den anmeldte arbejdsskadesag, eller at vi indhenter og videregiver oplysninger. (Arbejdsmarkedets erhvervssikring, 2019)

Varemærkeloven

Et varemærke kan være hvad som helst som repræsenterer din virksomhed, eller dit produkt. Hertil er der forskellige typer:

- Ordmærker
 - o Bogstaver, der danner et ord eller en forkortelse, som kan udtales. Et eksempel er HUMMEL, CARLSBERG og PFA
- Figurmærker
 - o Logoer – med eller uden ord – som det berømte æble hos APPLE og de fire ringe i logoet for AUDI
- Vareudstyrmærker
 - o Varemærker, hvor varens form, udstyr eller emballage, udgør varens kendetegn.
 - o Et godt eksempel er flasken fra COCA-COLA og de karakteristiske bjergtoppe fra TOBLERONE

- Lydmærker
 - Kan f.eks. være en kendingsmelodi som de velkendte klokker fra HJEM-IS
 - Farvemærker
 - Et varemærke kan også være en bestemt farve, f.eks. GRUNDFOS røde farve på deres pumper
- (Vingtoft, 2019)

Hvad betyder denne for multimediedesigneren?

Det betyder at vi skal dykke ned i virksomheden, så vi kan skabe noget der har relevans og repræsentere virksomheden på den rigtige måde

Etik

Domæne "warehousing"

Domain-warehousing er langt hen af vejen et spørgsmål om etik. Den værste form for domain-warehousing foregår således, at man blokkere en virksomhed i at registrerer deres domæne, eller forny det efter grace-perioden er overstået efter det er udløbet. Dette gør man simpelthen ved at registrerer det ønskede domæne, og derefter auktionerer eller udleje det til de rette personer. (Domain Registration Australia, 2019)

Bibliografi

Advodan. (2019). Hentet fra Alt du bør vide om følsomme oplysninger:

<https://www.advodan.dk/erhverv/persondata/hvad-er-foelsomme-oplysninger/>

Arbejdsmarkedets erhvervssikring. (2019). *Adgang til oplysninger og stiltiende samtykke*. Hentet fra aes.dk:

<https://www.aes.dk/da/Arbejdsskader/Information-til-kommunerne/Adgang-til-oplysninger-og-stiltiende-samtykke.aspx>

Domain Registration Australia. (2019). *Domain name warehousing*. Hentet fra domainregistration.com.au:

<https://www.domainregistration.com.au/news/domain-name-warehousing.php>

GDPR. (2109). *GDPR*. Hentet fra <https://gdpr.dk/persondataforordningen/>

Journalist Forbundet. (2019). *Sociale medier og ophavsret*. Hentet fra journalistforbundet.dk:

<https://journalistforbundet.dk/sociale-medier-og-ophavsret>

Jura I/S. (2019). *Immaterielle rettigheder*. Hentet fra jura-guide: <http://www.jura-guide.dk/immaterielle-rettigheder>

Jura I/S. (2019). *Ophavsret*. Hentet fra jura-guide.dk: <http://www.jura-guide.dk/ophavsret>

Jura I/S. (2019). *Patent*. Hentet fra jura-guide.dk: <http://www.jura-guide.dk/patent>

Jura I/S. (2019). *Royaltyaftale*. Hentet fra jura-guide.dk: <http://www.jura-guide.dk/royaltyaftale>

Kulturministeriet. (2019). *Ophavsret på internettet*. Hentet fra kum.dk:

<https://kum.dk/kulturpolitik/ophavsret/ophavsret-paa-internettet/#c81806>

LegalHero. (2019). *Ophavsret på software*. Hentet fra legalhero.dk:

<https://legalhero.dk/immaterialret/ophavsret-paa-software/>

Penta Advokaterne I/S. (2019). *Opfindelser i ansættelsesforhold - hvem ejer rettighederne*. Hentet fra

[penta.dk: https://penta.dk/vaerd-at-vide/opfindelser-i-ansaettelsesforhold-hvem-ejer-rettighederne/](https://penta.dk/vaerd-at-vide/opfindelser-i-ansaettelsesforhold-hvem-ejer-rettighederne/)

Vingtoft, P. (2019). *Plougmann Vingtoft*. Hentet fra pv.dk: <https://www.pv.dk/services/varemaerker/hvad-er-et-varemaerke/>

